

Sosionomiosaaminen on tunnistettava varhaiskasvatuksen uudistamistyössä

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilaama selvitys Varhaiskasvatuksen kehittämisen tiekartta vuosille 2017–2030 on julkaistu <http://minedu.fi/julkaisu?pubid=URN:ISBN:978-952-263-487-0>. Julkaisu antaa suosituksia varhaiskasvatuksen kehittämiseen ja ottaa vahvasti kantaa varhaiskasvatuksen henkilökunnan osaamiseen.

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry pitää tärkeänä, että varhaiskasvatuksen tilannekuvaa on selvitetty. Raportissa on hyviä aloitteita koskien erityisesti varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nostamista, päivähoitomaksujen alentamista ja eriarvoistaviin tekijöihin puuttumista.

Työryhmä suosittelee varhaiskasvatuksen henkilöstörakenteen pikaista muuttamista. Tavoitteena on lisätä yliopistoista valmistuneiden lastentarhanopettajien määrää ja rajoittaa nykyisin lastentarhanopettajan pätevyyden omaavien sosionomien määrää päiväkodeissa. Arene pitää tätä suositusta heikosti perusteltuna.

Sosionomi (AMK) -tutkinnossa on nykyisin mahdollista päteväytyä lastentarhanopettajaksi suorittamalla osaamisen tuottavat opintokokonaisuudet. Ne ovat varhaiskasvatuksen maisteri- ja tohtoritutkinnon suorittaneiden asiantuntijoiden tuottamia korkeakouluopintoja. Ammattikorkeakoulutusta uudistetaan myös tutkimus- ja kehittämistoiminnassa. Sosionomeilla on laaja sosiaalialan osaaminen, joka on varhaiskasvatuksen moniammatillisessa työssä välttämätöntä. Suositukset heikentäisivät varhaiskasvatuksen henkilökunnan kokonaisvaltaista osaamista. Lisäksi pätevyysvaatimusten tiukentaminen on vastoin Juha Sipilän hallituksen hallitusohjelmassa määriteltyä normien purkamista.

Raportissa suositellaan varhaiskasvatuksessa työskentelevän henkilöstön pätevyysvaatimusten ja nimikkeiden muuttamista hierarkkisesti yliopistopohjaisiin lastentarhanopettajiin, varhaiskasvatuksen sosionomeihin ja lastenhoitajiin. Suositukset heikentäisivät entisestään lastentarhanopettajien saatavuutta ja varhaiskasvatuksen alueellista tasa-arvoa. Jo nykyisellään monille seuduilla on vaikea löytää päteviä työntekijöitä lastentarhoihin, mistä syystä tavoite on erittäin haastavaa.

Varhaiskasvatuksen uudistaminen on tärkeä asia. Selvityksessä käytetty aineisto on kuitenkin rajallinen. Siinä ei ole hyödynnetty riittävästi ammattikorkeakouluja koskevia tietoja, ammattikorkeakoulujen asiantuntijoita ja uusimpia tietoja sosionomikoulutuksen sisällöistä. Tästä johtuen raportti antaa rajallisen kuvan sosionomien osaamisesta.

Mikäli raportissa suositeltuja täydennyskoulutuksia järjestetään jo työssä oleville sosionomitaustaisille lastentarhanopettajille, on ne suunniteltava ja toteutettava yhteistyössä yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kesken. Raportti ei myöskään tuo esiin ylempiä ammattikorkeakoulututkintoja (YAMK). Ammattikorkeakoulut ovat sitoutuneet jatkossakin kehittämään kandidaatti- ja maisteritasoisia sosiaali- ja kasvatusalan opintojaan työelämän todellisia tarpeita ja uudistumista vastaaviksi.

Arene kannattaa varhaiskasvatuksen kehittämistä, mutta vaatii mahdolliseen jatkotyöhön avointa keskustelua, ammattikorkeakoulujen osallistamista sekä sosionomien osaamisen aidosti tunnustavaa arviointia.

Lisätietoja:

Arene ry
Tapio Varmola
Puheenjohtaja, rehtori
040 830 4100
tapio.varmola@seamk.fi

Arene ry
Riitta Rissanen
Toiminnanjohtaja
0400 293 545
riitta.rissanen@arene.fi